ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐ

ՀՐԱՄԱՆ

No 1833-Ա/2 «19» սեպտեմբերի 2023 թ.

ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ 8-ՐԴ ԴԱՍԱՐԱՆԻ «ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒՆԵՐ» ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌԻ ԵՐՐՈՐԴ ՕՏԱՐ ԼԵԶՎԻ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ («ՖՐԱՆՍԵՐԵՆ») ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Հանրակրթության մասին» օրենքի 30-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով՝

ՀՐԱՄԱՅՈՒՄ ԵՄ

1. Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների 8-րդ դասարանի «Օտար լեզուներ» ուսումնական բնագավառի երրորդ օտար լեզվի առարկայական ծրագիրը («Ֆրանսերեն»)՝ համաձայն հավելվածի:
2. Սույն հրամանն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

9/14/2023

ԺԱՆՆԱ ԱՆԴՐԵԱՍՅԱՆ

ՆԱԽԱՐԱՐ՝ Signed by: ANDREASYAN ZHANNA 6402810159 **Ժ. ԱՆԴՐԵԱՍՅԱՆ**

Հավելված
ՀՀ կրթության, գիտության,
մշակույթի և սպորտի նախարարի
2023 թվականի սեպտեմբերի 14-ի
N 1833-Ա/2 հրամանի

ԵՐՐՈՐԴ ՕՏԱՐ ԼԵԶՎԻ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ՖՐԱՆՍԵՐԵՆ

8-ՐԴ ԴԱՍԱՐԱՆ

(շաբաթական 1,5-2 ժամ)

Նախաբան

Երրորդ օտար լեզվի չափորոշչի և ծրագրի մշակման համար հիմք են հանդիսացել Հանրակրթության պետական նոր չափորոշչի (ՀՊՉ) և «Օտար լեզուներ» ուսումնական բնագավառի չափորոշիչն ու ծրագրերը:

Երրորդ օտար լեզվի ուսուցման նպատակներն են՝ Լեզուների իմացության եվրոպական շրջանակի (ԼԻԵՇ) **A1** և **A2** մակադակներին համապատասխան հաղորդակցվելու հմտությունների զարգացումը, այլ մշակույթների ճանաչումը, սովորողների մտահորիզոնի ընդլայնումը, նրանց տրամաբանական, ստեղծագործական և քննադատական մտածողության զարգացումը:

Ուսուցման և ուսումնառության բովանդակության հիմքում ընկած են մի քանի կարևոր դրույթներ, մասնավորապես՝

1. օտար լեզուն առաջնայնորեն հաղորդակցության միջոց է,
2. օտար լեզուն ուսումնառության և ճանաչողական կարողությունների զարգացման միջոց է,
3. օտար լեզվով հաղորդակցումը աշխարհճանաչման, ինքնաճանաչման և այլ մշակույթների ճանաչման հիմնական միջոցն է:

Երրորդ օտար լեզվի ուսուցումը սկսվում է 5-րդ դասարանից նախաայբբենական շրջանով: Նախաայբբենական շրջանը կառուցվում է բանավոր խոսքի հիման վրա: Բանավոր դասընթացը կարող է ուղեկցվել այբուբենի տառերի պատկերների ծանոթացմամբ:

Նախաայբբենական շրջանը կարող է ներառել բանավոր խոսքի ձևավորմանը նպաստող կարճ երկխոսություններ, բանաստեղծություններ, երգեր, խաղեր, պաստառներ, համապատասխան տեսալսողական միջոցներ և այլն:

Այս փուլի հիմնական նպատակը հետաքրքրությունների ձևավորելն է երրորդ օտար լեզվի ոսումնառության նկատմամբ: Այդ տարիքի սովորողներն արդեն ունեն որոշակի հաղորդակցական հմտություններ, որոնք թույլ են տալիս շփվել միմյանց հետ նոր օտար լեզվով: Բանավոր դասընթացին հաջորդում է հիմնական մասը: Ելնելով թեմատիկայի և այն ուսումնասիրելու համար անհրաժեշտ լեզվանյութի փոխկապվածությունից և փոխպայմանավորումից՝ թեմատիկ շրջանակն ընտրվել է հաշվի առնելով Լեզուների իմացության եվրոպական շրջանակի (ԼԻԵՇ) **A1** և **A2** մակարդակների համար նախատեսված թեմատիկան և Հանրակրթության պետական նոր չափորոշչով հիմնական դպրոցի կրթական աստիճանի համար սահմանված վերջնարդյունքները:

Սույն ծրագիրը նախատեսված է հանրակրթական դպրոցների կողմից ընտրված երրորդ օտար լեզվի (գերմաներեն, անգլերեն, ֆրանսերեն) ուսուցման համար: Այլ լեզու ընտրելու դեպքում հիմք են հանդիսանում ծրագրում նշված թեմատիկան, նպատակներն ու վերջարդյունքները, որոնք կարող են տեղայնացվել՝ կիրառելով համապատասխան քերականություն և բառապաշար:

Վերջանարդյունքներին հասնելու համար ուսումնական նյութերի ընտրությունը թողնվում է ուսուցչին. դրանք կարող են լինել ինչպես գործող դասագրքերը, այնպես էլ **A1** և **A2** մակարդակներին համապատասխան այլ ձեռնարկները և առցանց տարբեր նյութեր:

Ծրագրում ներկայացված միջառարկայական կապեր բաժնում նշված տարբեր առարկաներից ուսուցիչը ընտրում է այն առարկան, որն առավելագույնս խաչվում է օրվա դասի թեմայի հետ:

Երրորդ օտար լեզվի ուսուցման նպատակները

Հիմնական դպրոցում երրորդ օտար լեզվի ուսուցման նպատակն է՝

1. ԼԻԵՇ-ի **A1, A2** մակարդակներին համապատասխան հաղորդակցական կարողությունների զարգացումը,

2. կրթական տվյալ մակարդակին, թեմային և հաղորդակցական իրադրությանը համապատասխան լեզվական գիտելիքի (բառապաշար, քերականություն, ուղղագրություն, արտասանություն) զարգացումը,
3. սովորողների մոտ այլ լեզուների և մշակույթների հանդեպ հետաքրքրության սերմանումը:

Երրորդ օտար լեզվի ուսուցման վերջնարդյունքները.

Հաղորդակցություն

1. Լսել և հասկանալ իրեն ծանոթ առօրյա թեմաներով հնչող պարզ, հստակ և դանդաղ խոսքը:
2. Կարդալ և հասկանալ իրեն ծանոթ առօրյա թեմաներով պարզ տեքստի հաղորդած տեղեկությունները և հիմնական բովանդակությունը:
3. Համառոտ նկարագրել իրեն, իր շրջապատը, իր առօրյան:
4. Շարադրել պարզ համառոտ տեքստ իր, իր շրջապատի, առօրյայի մասին:
5. Սկսել երկխոսություն իրեն ծանոթ թեմայով՝ արձագանքելով իրեն ուղղված հարցերին: Արտահայտել համաձայնություն կամ անհամաձայնություն՝ տալով պարզ պատասխաններ կամ խնդրելով հստակեցումներ:
6. Կիրառել տվյալ մակարդակին, թեմային և հաղորդակցական իրադրությանը համապատասխան լեզվական գիտելիք (քերականություն, բառապաշար):

1. Մշակութային վերջնարդյունքներ

Արժեքներ

1. Ճանաչել համաշխարհային մշակութային բազմազանությունը, ժառանգությունը և արժեքները:
2. Գիտակցել բազմալեզու կրթության դերը՝ որպես գլոբալ աշխատաշուկայում հաջողության գրավական:
3. Կարևորել համակեցության նախապայման հանդիսացող արժեքները (ընկերասիրություն, հարգանք, մարդու իրավունքներ, ժողովրդավարություն և այլն):

Վերաբերմունք

1. Ցուցաբերել հարգալից, հոգատար և պատասխանատու վերաբերմունք այլ ազգությունների, նրանց մշակույթների նկատմամբ:
2. Ցուցաբերել հետաքրքրություն այլ երկրների և մշակույթների ճանաչման նկատմամբ:

Նորմեր, կանոններ

1. Իմանալ լեզվակիր երկրի մշակութային առանձնահատկությունները:
2. Ճանաչել մշակույթով/ժամանակով պայմանավորված կենցաղի մի շարք նորմեր (հագուստ, սնունդ և այլն):
3. Ճանաչել ուսումնասիրվող լեզվով հաղորդակցության նորմերը և պահպանել դրանք այդ լեզվով հաղորդակցվելիս:

Հետաքրքրություններ/Նախասիրություններ

1. Դրսևորել հետաքրքրություն ուսումասիրվող լեզվի երկրների մշակութային արժեքների հանդեպ:
2. Ճանաչել ուսումնասիրվող լեզվի երկրի հասակակցի հետաքրքրություններն ու նախասիրությունները:

2. Քննական և ստեղծարար միտք

Միտք

1. Ձևակերպել կապակցված միտք արտահայտող պարզ խոսք:
2. Բերել պարզ հիմնավորումներ:
3. Ընտրել, ստեղծել և կիրառել մտքերն արդյունավետ կերպով ներկայացնող տեսողական միջոցներ:

Տրամաբանական կապեր

1. Դասավորել մտքերը միմյանց հետ փոխկապակցվածությամբ (ընդհանուր/մասնավոր, պատճառ/հետևանք)՝ ճիշտ լեզվական միջոցների կիրառմամբ:

Վերլուծություն

1. Դասակարգել թեմայի շուրջ ստացված տեղեկությունները:
2. Նշել ազգային և համաշխարհային մշակույթների նմանություններն ու տարբերությունները:

Առաջընթաց

1. Արձագանքել ուսուցչի պարզ հրահանգներին:
2. Բերել պարզ հիմնավորումներ, մտքեր և մեկնաբանել դրանք:

1. Ընկերություն
2. Աշխարհի խոհանոցներ
3. Աշխարհի շուրջը
4. Մեդիա եվ լրատվություն

<table>
<tr><th colspan="2">Թեմա 1</th></tr>
<tr><td colspan="2">Ընկերություն</td></tr>
<tr><th colspan="2">Հինական նպատակը</th></tr>
<tr><td colspan="2">1. Ընդլայնել և ամրապնդել ընկերությանը վերաբերող թեմատիկ բառապաշարը:
2. Ներմուծել թեմային համապատասխան քերականական նյութը:
3. Ձևավորել իսկական ընկերությունը գնահատելու վերաբերմունք:</td></tr>
<tr><th colspan="2">Վերջնարդյունքներ</th></tr>
<tr><td><u>Գիտելիք: Թեմայի ավարտին աշակերտը պետք է իմանա՝</u>

1. թեմային առնչվող բառապաշարը,
2. համապատասխան քերականական նյութը,
3. ընկերության հնարավոր տարբեր դրսևորումները (տարեկիցների, սիրելի կենդանիների, ընտանիքի անդամների և այլնի հետ):</td><td><u>Լեզվական կարողություններ:</u> Թեմայի ավարտին աշակերտը պետք է կարողանա՝

1. լսել և հասկանալ ընկերություն թեմայով ձայնագրությունների հիմնական բովանդակությունը,
2. կարդալ և հասկանալ ընկերություն թեմայով պարզ տեքստերի հիմնական բովանդակությունը,
3. ներկայացնել ընկերություն թեմայով պատմվածքի կամ ֆիլմի բովանդակությունը՝ արտահայտելով իր վերաբերմունքը դրա նկատմամբ,
4. վարել թղթային կամ էլեկտրոնային նամակագրություն՝ ընկերոջ հետ,
5. քննարկել ընկերության տարբեր դրսևորումները՝ արտահայտելով սեփական կարծիքը,
6. արժևորել իսկական ընկերության գաղափարը:</td></tr>
</table>

Բովանդակություն
1. Իսկական ընկերություն 2. Ես և իմ ընկերը 3. Ընկերությունը սոցիալական ցանցերում
Առաջարկվող գործունեության ձևեր
1. Դերախաղ 2. Տեսահոլովակի/ֆիլմի դիտում և քննարկում 3. Պատմվածքի ընթերցում և քննարկում 4. Նամակներ ընկերոջը 5. Հետազոտական նախագիծ՝ «Ընկերությունը սոցցանցերում»
Միջառարկայական կապեր
Գրականություն-Մեկնաբանել ընկերության գաղափարը՝ հիմնվելով անցած գրական ստեղծագործությունների վրա: **Թվային գրագիտություն** -Պատրաստել սահիկաշար «Ընկերությունը անվանի մարդկանց կյանքում»: **Հասարակագիտություն** -Ներկայացնել ընկերությունը որպես համընդհանուր արժեք:

Թեմա 2	
Աշխարհի խոհանոցներ	
Հիմնական նպատակը	
1. **Ներմուծել և զարգացնել** համապատասխան բառապաշարը: 2. **Ներմուծել և ամրապնդել** թեմային համապատասխան քերականական նյութը: **3. Ձևավորել խոհանոցների բազմազանությունը տվյալ մշակութային համատեքստում ընկալելու և արժևորելու կարողություն:**	
Վերջնարդյունքներ	
<u>Գիտելիք: Թեմայի ավարտին աշակերտը պետք է իմանա</u>՝	***<u>Լեզվական կարողություններ:</u> Թեմայի ավարտին աշակերտը պետք է***

1. թեմային առնչվող բառապաշարը, 2. համապատասխան քերականական նյութը, 3. իր երկրի խոհանոցի հանրահայտ ուտեստները, 4. իր սիրած ուտեստի բաղադրատոմսը, 5. ուսումնասիրվող լեզվի ճանաչված ճաշատեսակները:	***կարողանա՝*** 1. լսել և հասկանալ «Աշխարհի խոհանոցներ» թեմայով տեքստի կամ տեսահոլովակի ընդհանուր բովանդակությունը, 2. կարդալ և հասկանալ աշխարհի խոհանոցների վերաբերյալ, պարզ տեքստերի կամ որևէ ճաշատեսակի բաղադրատոմսի, ճաշացանկի հիմնական բովանդակությունը և մանրամասները, 3. ներկայացնել նախընտրած ուտեստի բաղադրատոմսը (բաղկացուցիչ մասերը և պատրաստման եղանակը), 4. երկխոսել իր ընկերոջ հետ՝ համեմատելով աշխարհի խոհանոցները, 5. շարադրել իր ընտանիքի ավանդական և/կամ ուսումնասիրվող երկրի խոհանոցի որևէ հանրահայտ ուտեստի բաղադրատոմսը/պատրաստման եղանակը, **6. գնահատել ազգային խոհանոցների՝ որպես ազգային մշակույթի կարևոր տարրի դերը:**
Բովանդակություն	
1. Իմ նախընտրած խոհանոցը 2. Ուսումնասիրվող երկրի խոհանոցի հանրահայտ ուտեստը 3. Իմ ընտանիքի ավանդական բաղադրատոմսը	
Առաջարկվող գործունեության ձևեր	
1. Դերախաղ 2. Պաստառ՝ «Աշխարհի խոհանոցները» 3. Սահիկաշար՝ «Աշխարհի լավագույն ռեստորանները» 4. Աշխարհի խոհանոցների մասին տեսաֆիլմի դիտում և քննարկում 5. Նախագիծ՝ ուտեստի պատրաստման տեսահոլովակի ստեղծում:	

Միջառարկայական կապեր
Հայոց լեզու-Ստեղծել տեքստ՝ ներկայացնելով հայկական խոհանոցի նախընտրած ուտեստի բաղադրատոմսը: **Թվային գրագիտություն** – Պատրաստել տեսանյութ՝ համեմատելով ուսուցանվող օտար լեզուների ազգային խոհանոցները: **Կենսաբանություն**-Քննարկել սննդակարգի ազդեցությունը մարդու օրգանիզմի վրա: **Արվեստ** -Ներկայացնել խոհանոցի և արվեստի միջև կապերը:

Թեմա 3	
Աշխարհի շուրջը	
Հիմնական նպատակը	
1. **Ներմուծել և ընդլայնել** ճամփորդության թեմային առնչվող բառապաշարը: 2. **Ներմուծել և ամրապնդել** թեմային համապատասխան քերականական նյութը: 3. **Զարգացնել վերաբերմունք անձի զարգացման գործում ճամփորդության կարևորության հանդեպ:**	
Վերջնարդյունքներ	
<u>Գիտելիք: Թեմայի ավարտին աշակերտը պետք է իմանա՝</u> 1. թեմային առնչվող բառապաշարը, 2. համապատասխան քերականական նյութը, 3. իր և ուսումնասիրվող երկրի տեսարժան վայրերը, մեծ քաղաքները, գյուղական համայնքները:	***<u>Լեզվական կարողություններ:</u> Թեմայի ավարտին աշակերտը պետք է կարողանա՝*** 1. լսել և հասկանալ «Աշխարհի շուրջը» թեմայով տեսահոլովակների, հեռուստատեսային և ռադիո հաղորդումների հիմնական բովանդակությունը, 2. կարդալ և հասկանալ տարբեր աղբյուրներում աշխարհի տարբեր վայրերի մասին պատմող տեղեկատվական կարճ տեքստերի (ճամփորդական գրքույկներ,

	ուղեցույցներ, հայտարարություններ, գովազդային թռուցիկներ) հիմնական բովանդակությունը, 3. նկարագրել իրական կամ վիրտուալ ճամփորդության իր փորձը, տպավորությունները և այլն, 4. քննարկում ծավալել իրական կամ վիրտուալ ճամփորդության թեմայով, 5. գրել նկարագրական/տեղեկատվական տեքստ՝ ուղևորություն/ճամփորդություն թեմայով, **6. կարևորել անձի զարգացման գործում ճամփորդելու (իրական և վիրտուալ) դերը:**

Բովանդակություն

1. Աշխարհի բացահայտում
2. Իրական/վիրտուալ ճամփորդություն
3. Ճանապարհորդություն դեպի ուսումնասիրվող լեզվի երկիր/երկրներ

Առաջարկվող գործունեության ձևեր

1. Դերախաղ
2. Սահիկաշար (ՀՀ և ուսումնասիրվող լեզվի երկրի հրաշալիքները, տեսարժան վայրերը, մեծ քաղաքները)
3. Աշխարհի շուրջը թեմայով տեսանյութի դիտում և քննարկում
4. Նախագիծ՝ ճամփորդության վերաբերյալ:

Միջառարկայական կապեր

Թվային գրագիտություն – Պատրաստել վիրտուալ ճանապարհորդության երթուղի:
Աշխարհագրություն – Ներկայացնել նոր աշխարհամասերը բացահայտած հայտնի ճանապարհորդներին:
Հայոց լեզու – Շարադրել տեքստ՝ «Ճամփորդություն դեպի նախընտրած երկիր» թեմայով:

<table>
<tr><td colspan="2">Թեմա 4</td></tr>
<tr><td colspan="2">Մեդիա եվ լրատվություն</td></tr>
<tr><td colspan="2">Հիմնական նպատակը</td></tr>
<tr><td colspan="2">1. Ներմուծել և ամրապնդել թեմային համապատասխան բառապաշարը,
2. Ներմուծել և ընդլայնել թեմային վերաբերող քերականական նյութը,
3. Զարգացնել լրատվության վստահելի աղբյուրներից օգտվելու՝ տեղեկություններ քաղելու կարողություններ,
4. Ձևավորել մեդիա գրագիտություն, լրատվության աղբյուրների հանդեպ քննական վերաբերմունք:</td></tr>
<tr><td colspan="2">Վերջնարդյունքներ</td></tr>
<tr><td><u>Գիտելիք: Թեմայի ավարտին աշակերտը պետք է իմանա՝</u>

1. թեմային բնորոշ բառապաշարը
2. համապատասխան քերականական նյութը,
3. վստահելի աղբյուրները ճանաչելու եղանակները,</td><td><u>Լեզվական կարողություններ:</u> Թեմայի ավարտին աշակերտը պետք է կարողանա՝

1. լսել և հասկանալ լրատվության տարբեր աղբյուրներով /ռադիո, հեռուստատեսություն, ինտերնետ/ հաղորդվող լրատվության հիմնական իմաստը և որոշ մանրամասներ,
2. կարդալ և հասկանալ լրատվության գրավոր աղբյուրներում/լրագիր, ամսագիր, տեղեկատվական կայքեր և այլն/ ծանոթ թեմաներով պարզ հոդվածները,
3. ներկայացնել իրեն հետաքրքրող թեմաներ,
4. քննարկման ընթացքում ներկայացնել իր համար նախընտրելի մեդիան՝ հիմնավորելով իր ընտրությունը,
5. համառոտ շարադրել օրվա տեղեկատվությունը՝ օգտվելով վստահելի աղբյուրներից,
6. ձևավորել քննական վերաբերմունք</td></tr>
</table>

	լրատվության տարբեր աղբյուրներով ստացված տեղեկությունների հանդեպ:
Բովանդակություն	
1. Ժամանակակից մեդիա հարթակներ 2. Լրատվության հավաստիություն, մեդիա գրագիտություն 3. Իմ նախընտրած մեդիան	
Առաջարկվող գործունեության ձևեր	
1. Դերախաղ 2. Սահիկաշար՝ «Իմ նախընտրած մեդիան» 3. Բանավեճ՝ «Հավաստի լրատվություն» 4. Նախագիծ՝ լրատվության հավաստիության վերաբերյալ հասարակական կարծիքի հարցում	
Միջառարկայական կապեր	
Թվային գրագիտություն և համակարգչային գիտություն - Ներկայացնել տվյալների պաշտպանության կարևորությունը: **Հայոց լեզու**- Վերլուծել հայալեզու լրատվամիջոցների հոդվածների վերնագրերը և լեզվական ձևակերպումները: **Հասարակագիտություն**-Ներկայացնել ժամանակակից աշխարհում մեդիայի և լրատվության կարևորությունը խոսքի ազատության տեսանկյունից:	

Դասարան	**Թեմաներ**	**Քերականություն**
8-րդ դասարան	Ընկերություն Աշխարհի խոհանոցներ Աշխարհի շուրջը Մեդիա եվ լրատվություն	Les pronoms relatifs composés La concordance des temps La forme passive Les doubles pronoms(je le lui dis) Les pronoms possessifs Les pronoms démonstratifs Les adverbes de manière *(en –ment)* Le subjonctif présent

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Հանրակրթության պետական չափորոշիչ, Երևան, 2021թ.
2. Հանրակրթական ընդհանուր ծրագրի «ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒՆԵՐ» բնագավառի 2-12-րդ դասարանների չափորոշիչ և ծրագիր, Երևան, 2021թ.
3. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment, Cambridge University Press, Modern Languages Division, Council of Europe, Strasbourg, 2001. Available at https://rm.coe.int/1680459f97